

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.024.07.2017
P/17/027

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/027 – System awansu zawodowego nauczycieli
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Zbigniew Dudzik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA 150/2017 z dnia 20 października 2017 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Kusocińskiego w Ożarowie Mazowieckim ¹ ul. Szkolna 2, 05-850 Ożarów Mazowiecki
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Milde, Dyrektor (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W latach 2015-2017 nauczyciele Szkoły starający się o uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego spełnili wymagania określone w § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli³. Wprowadzone przez nich zmiany do procesu nauczania były trwałe, m.in. kontynuowano zadania realizowane w okresie poprzedzającym uzyskanie stopnia awansu zawodowego. Uzyskane w ramach awansu zawodowego kompetencje wpływały na jakość procesu nauczania oraz rozwój zawodowy nauczycieli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadawanie nauczycielom stopni awansu zawodowego

Opis stanu faktycznego

1. Szkoła Podstawowa nr 1 w Ożarowie Mazowieckim⁴ w roku szkolnym 2017/2018⁵ kształciła w 51 oddziałach 1 114 uczniów, w tym w: 6 klasach integracyjnych – 107 uczniów i 3 klasach sportowych – 69 uczniów oraz 6 klasach zerowych - 133 uczniów. Wg stanu na 30 września 2017 r. w Szkole zatrudnionych było 137 nauczycieli, z tego: 54 dyplomowanych, 32 mianowanych, 45 kontraktowych i 6 stażystów. Na przestrzeni lat szkolnych 2015/2016-2017/2018

¹ Dalej Szkoła

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

³ Dz. U. poz. 393, dalej: rozporządzenie w sprawie uzyskiwania stopni awansu.

⁴ SP nr 1 w Ożarowie Mazowieckim jest szkołą publiczną, w której organizowane są oddziały sportowe i integracyjne.

⁵ Wg stanu na 30 września 2017 r..

wzrosła z 51 do 54 liczba nauczycieli dyplomowanych, oraz z 23 do 32 liczba nauczycieli mianowanych.

(dowód: akta kontroli, str. 38-56,400)

2.1. W latach szkolnych 2014/2015-2016/2017 staże na stopnie nauczyciela mianowanego i dyplomowanego ukończyło ogółem 14 osób, z których 7 uzyskało awans na stopień nauczyciela mianowanego i 7 na stopień nauczyciela dyplomowanego. W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki nieuzyskania przez nauczyciela wnioskującego wyższego stopnia awansu zawodowego.

2.2. Analiza dokumentacji 5 nauczycieli mianowanych oraz 5 nauczycieli dyplomowanych w zakresie uzyskiwania przez nich stopni awansu zawodowego wykazała, że:

- każdy z nauczycieli został dopuszczony do odbywania stażu po upływie wymaganego okresu pracy od uzyskania poprzedniego stopnia awansu zawodowego;
- wszyscy nauczyciele posiadali wymagane kwalifikacje zawodowe określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁶;
- wszyscy nauczyciele załączyli do wniosku o rozpoczęcie stażu na stopień awansu zawodowego Plan rozwoju zawodowego (dalej Plan), który w 30-dniowym terminie zatwierdził dyrektor Szkoły. Żaden z tych planów nie był modyfikowany w trakcie stażu. Każdy z nich przewidywał realizację zadań służących zdobyciu umiejętności niezbędnych do uzyskania stopni nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. We wszystkich planach przewidziano doskonalenie zawodowe w różnych formach, tj. kursach, szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, konferencjach, jako sposób nabycia niezbędnych umiejętności i kwalifikacji (bez wskazania tytułu konkretnych form doskonalenia)⁷. Ujęto w nich: zadania do wykonania, formy realizacji, terminy oraz sposób dokumentowania;
- dyrektor Szkoły każdorazowo przydzielała nauczycielowi odbywającemu staż na nauczyciela mianowanego opiekuna, spośród nauczycieli zatrudnionych w Szkole. W 4 przypadkach opiekunami stażu byli nauczyciele dyplomowani, a w jednym nauczyciel mianowany. Opiekunowie prowadzili w Szkole tożsame lub pokrewne rodzaje zajęć. We wszystkich 5 przypadkach zostały zawarte kontrakty pomiędzy nauczycielem kontraktowym, a opiekunem stażu⁸.

(dowód: akta kontroli str. 38-57, 114-131, 400)

Dyrektor Szkoły zapewniła nauczycielom odbywającym staże warunki określone w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli:

- w okresie stażu objęci badaniem nauczyciele kontraktowi przeprowadzili 52 lekcje otwarte oraz uczestniczyli łącznie w 35 zajęciach prowadzonych przez doświadczonych nauczycieli, a także 65 razy (każdy średnio w 13) uczestniczyli w różnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego. Każdy z nauczycieli odbywających staż (nauczycieli mianowanych) uczestniczył w wymiarze od 1 do 3 lekcji otwartych (łącznie 10 lekcji) oraz 28 różnych (średnio w 6 różnych formach szkolenia);

⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1264.

⁷ Z wyjątkiem jednego planu rozwoju zawodowego, sporządzonego przez nauczyciela mianowanego, który uzupełniał wykształcenie z licencyjnego na magisterskie.

⁸ Określały one formę współpracy, zadania i zakres obowiązków zarówno nauczyciela kontraktowego jak i stażysty

- zarówno w przypadku nauczycieli kontraktowych jak i nauczycieli mianowanych szczegółowe tematy formy kształcenia, doksztalcania i doskonalenia nie były bezpośrednio ujęte w ich planach rozwoju zawodowego⁹, ale ich zakres dotyczył zagadnień wynikających zarówno z planów doskonalenia zawodowego jak i potrzeb Szkoły.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, m.in., że nauczyciele w swoich planach rozwoju zawodowego zawierali tylko ogólne sformułowania o konieczności uczestnictwa w różnorodnych formach doskonalenia zawodowego. W sytuacji ustawicznej zmiany prawa oświatowego, podstaw programowych oraz wymagań stawianych nauczycielom trudno jest zaplanować w perspektywie trzyletniej konkretne szkolenia. Nauczyciele w ankietach i rozmowach z Dyrektorem Szkoły mają możliwość wyrażenia swoich potrzeb edukacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 57-62, 132, 169-174, 204-242, 392-395)

Ponadto nauczyciele odbywający staże na wyższy stopień awansu zawodowego:

- mieli możliwość współpracy i korzystania z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej w Szkole¹⁰ oraz uczestnictwa w comiesięcznych warsztatach szkoleniowych w roku szkolnym 2015/2016;
- realizowali wszystkie zadania określone odpowiednio w § 7 ust.1 i § 8 ust. 1 i 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu, a także nabywali kompetencje określone odpowiednio w § 7 ust.2 oraz § 8 ust. 2 pkt 1-3 i 5 przywołanego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 132-140, 168,243-244405-412)

3.1. Dyrektor wraz z dwoma wicedyrektorami Szkoły przeprowadzili łącznie dwadzieścia obserwacji zajęć nauczycieli w trakcie odbywania przez nich stażu na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Spośród 10 nauczycieli stażystów, 8 objęły po dwie obserwacje, jeden był obserwowany raz, a drugi trzy razy. Z obserwacji tych zostały sporządzone arkusze obserwacji podpisane przez nauczyciela stażystę i dyrektora. Arkusze obserwacji lub arkusze hospitacyjne zawierały m.in. wnioski z obserwowanych umiejętności nauczyciela i ewentualne zalecenia i uwagi. Dyrektorzy sformułowali 17 zaleceń, które dotyczyły głównie sposobu prowadzenia lekcji.

(dowód: akta kontroli str. 204-242)

3.2. Wszyscy nauczyciele, którzy odbyli staże na wyższe stopnie awansu zawodowego złożyli dyrektorowi Szkoły w terminie 30 dni od ich zakończenia sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 119-131,405-406)

3.3. Opiekunowie stażu każdego z nauczycieli kontraktowych (odbywających staż na nauczyciela mianowanego) złożyli dyrektorowi Szkoły projekty oceny ich dorobku zawodowego za okres stażu w terminie 14 dni od zakończenia stażu, zgodnie z § 4 ust. 4 rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu.

(dowód: akta kontroli str. 119-131,405-406)

3.4. Rada Rodziców na podstawie art. 9c ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela¹¹ w każdym z 10 przypadków wyraziła pozytywną opinię dorobku zawodowego nauczyciela ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego.

(dowód: akta kontroli str. 119-121, 141-167)

⁹ Z wyjątkiem 2 przypadków, tj. B.E. – studia kwalifikacyjne w dziedzinie psychologii i Z.J. – szkolenie dot. nauczania dzieci z orzeczeniami

¹⁰ Rejonowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Błoniu i jej oddział w SP nr 1 w Ożarowie Mazowieckim

¹¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 1189, ze zm. Dalej: Karta Nauczyciela.

3.5. Wszyscy nauczyciele kontraktowi oraz mianowani, którzy odbyli staże na wyższy stopień awansu zawodowego uzyskali pozytywne oceny dorobku zawodowego za okres stażu.

Dyrektor Szkoły, zgodnie z wymogami art.9c ust. 6 i 8 Karty Nauczyciela w terminie 21 dni od dnia złożenia przez nauczyciela sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego, po zapoznaniu się projektem oceny opracowanym przez opiekuna stażu i po zasięgnięciu opinii rady rodziców, dokonał we wszystkich badanych przypadkach pisemnej, pozytywnej oceny dorobku zawodowego. W uzasadnieniach ocen wskazano przesłanki uznania przez ocenianego nauczyciela wymagań określonych w § 7 i § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu. Kontrola wykazała, że dyrektor Szkoły posiadał dokumentację nauczycieli, którzy odbyli staże na stopień awansu zawodowego, potwierdzającą spełnianie przesłanek, o których mowa w uzasadnieniu.

(dowód: akta kontroli str. 119-131, 141-167, 405-406)

Ocena częściowa

Nauczycielom odbywającym staże na stopnie awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i dyplomowanego Szkoła zapewniła niezbędne warunki do przygotowania się do uzyskania takiego awansu.

Wszyscy nauczyciele, którzy ukończyli staże w latach szkolnych 2014/2015-2016/2017 (łącznie 14 osób) mieli możliwość obserwacji zajęć edukacyjnych prowadzonych przez innych doświadczonych nauczycieli, realizowali wpisujące się w ich rozwój zawodowy formy kształcenia ustawicznego, brali udział w warsztatach szkoleniowych z zakresu organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, a także mieli możliwość korzystania ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej w rozwiązywaniu indywidualnych problemów w ich pracy.

Nauczycielom kontraktowym odbywającym staż na stopień nauczyciela mianowanego dyrektor Szkoły przydzielił jako opiekunów nauczycieli dyplomowanych o specjalnościach nauczycielskich odpowiadających specjalności nauczyciela odbywającego staż. Wszyscy nauczyciele odbywający staże złożyli do dyrektora Szkoły w wymaganym terminie sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego, potwierdzające realizację przyjętych planów rozwoju zawodowego.

Dyrektor Szkoły rzetelnie dokonał ocen dorobku zawodowego nauczycieli po odbyciu staży na stopnie nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. We wszystkich badanych przypadkach nauczyciele uzyskali pozytywne oceny dorobku zawodowego za okres stażu, uzasadnione ich faktycznym dorobkiem zawodowym, udokumentowanym w ramach czynności nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły. W uzasadnieniu ocen wskazano spełnienie przez nauczycieli wymagań dla uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. Oceny dorobku zawodowego nauczycieli zostały sporządzone przez dyrektora szkoły po zasięgnięciu opinii rady rodziców, a w przypadku nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego także po przedstawieniu projektu oceny przez opiekunów staży.

2. Wpływ awansu zawodowego nauczycieli na działalność szkoły

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2014/2015-2016/2017 nie przeprowadzano kontroli oraz ewaluacji zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych, które dotyczyłyby wpływu awansu zawodowego nauczycieli na jakość pracy Szkoły

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in. że jedyną formą monitorowania tego zagadnienia jest dokonywana przez dyrektorów analiza sprawozdań rocznych z pracy nauczyciela.

Sprawozdania z realizacji szkolnych planów nadzoru pedagogicznego w latach 2014/2015 - 2016/2017 zawierały ogólne informacje w zakresie realizacji awansu zawodowego nauczycieli, w których oprócz danych ogólnych, podano zarówno liczbę uczestników awansu zawodowego w roku szkolnym jak i liczbę tych nauczycieli, którzy ukończyli staż na stopień awansu zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 171-173,318-335)

1.2. Odpowiadając na pytanie o ocenę wpływu awansu zawodowego na jakość pracy Szkoły, dyrektor wyjaśniła m.in., że według jej oceny awans zawodowy nauczycieli ma istotny wpływ na podniesienie jakości pracy szkoły. Nauczyciele po uzyskaniu awansu nie zmniejszają swojej aktywności zawodowej. Wręcz przeciwnie, nadal się kształcą, stają się opiekunami nauczycieli stażystów, rozwijają swoje kompetencje, podnoszą kwalifikacje. Wychodzą często z nowymi pomysłami, projektami, innowacjami pedagogicznymi. Są otwarci na nowe technologie.

(dowód: akta kontroli str. 413-415)

2. Analiza kwestionariuszy wypełnionych przez 8 nauczycieli (4 mianowanych i 4 dyplomowanych)¹² wykazała, że:

- każdy z nauczycieli zarówno w trakcie stażu jak i po uzyskaniu awansu zawodowego uczestniczył w pracach organów Szkoły oraz kontynuował w różnych formach pogłębianie wiedzy oraz wykorzystywał w pracy technologię informacyjną¹³. Każdy z ośmiu nauczycieli w trakcie i po stażu korzystał w miejscach prowadzonych zajęć ze sprzętu informatycznego, w tym pięciu z nich z nowoczesnych programów komputerowych „Ortografia”, a czterech z tablic interaktywnych;
- w trakcie odbywania stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego wszyscy nauczyciele uczestniczyli w radach pedagogicznych, trzech z nich brało udział w opracowywaniu Planu Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli oraz spotkaniach zespołu przedmiotowego i wychowawczego, a dwóch opracowywało sprawozdania z testów kompetencyjnych.
- każdy z czterech nauczycieli po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego kontynuował n/w działania służące podnoszeniu jakości pracy szkoły: E.B (nauczyciel logopeda) w trakcie stażu przygotowywała ćwiczenia fonologiczne dla dzieci oraz prowadziła profilaktykę chorób zębów i jamy ustnej; M.M. (nauczyciel informatyki) w okresie stażu jak i po jego ukończeniu realizowała wiele zadań, w tym: m.in. projekt pt. „Metody aktywizujące”, konkurs informatyczny, konkursy pozaszkolne – „Mój projekt ożarowski”, koło zajęć komputerowych; J .U. (wychowawca klasy) w okresie stażu jak i po jego ukończeniu prowadziła projekt pt. „Metody aktywizujące” oraz koło matematyczne „Gry i zabawy” i zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne. J.Z.(nauczyciel wspomagający) w okresie stażu jak i po jego ukończeniu organizowała konkursy przyrodniczo-profilaktyczne oraz okolicznościowe uroczystości szkolne.
- w latach szkolnych następujących po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego dwóch spośród czterech nauczycieli prowadziło po dwa zadania, inne niż realizowane w okresie odbywania stażu, tj. E.B oceniała skuteczność metod rozwijających umiejętności fonologiczne dzieci z kl. 1 oraz

¹² Kryteria doboru próby do badania spełniało ośmiu nauczycieli (4 mianowanych i 4 dyplomowanych), którzy w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 uzyskali stopień awansu nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego jako zatrudnieni w tej Szkole i nadal w niej pracowali w roku szkolnym 2017/2018.

¹³Ogledziny miejsc realizacji zajęć przez nauczycieli wykazały, że każda z sal lekcyjnych była wyposażona w komputer i projektor oraz tablicę interaktywną, a wszystkie trzy pracownie komputerowe od 13 do 15 komputerów i dwie z nich w projektor.

wprowadziła masaż wibracyjny, a M.M zorganizowała „Mazowiecki Konkurs Recytatorski Jednego Poety” oraz Mistrzostwa Tabliczki Mnożenia.

(dowód: akta kontroli str. 173-203)

- tygodniowy średni wymiar realizowanych zajęć pozalekcyjnych dla każdego nauczyciela objętego próbą kontrolną wahał się od 1 do 4 godzin¹⁴. Żaden spośród tych nauczycieli nie zgłaszał w Szkole innowacji pedagogicznych. Jeden nauczyciel w trakcie stażu przygotowywał uczniów do Międzynarodowego konkursu matematycznego „Kangur”, za który otrzymał wyróżnienie oraz do konkursów ogólnopolskich Omnibus i Świetlik. Dwaj nauczyciele (wychowania fizycznego i informatyki) po uzyskaniu awansu zawodowego przygotowywali uczniów do zawodów o randze wojewódzkiej i ogólnopolskiej oraz do Mazowieckiego Konkursu Recytatorskiego Jednego Poety W. Broniewskiego.

(dowód: akta kontroli str. 115, 173-203, 245-250, 315-316, 380-391)

- aktywność zawodowa nauczycieli w okresie odbywania stażu jak i po uzyskaniu awansu zawodowego była kontynuowana na przybliżonym poziomie. Zarówno nauczyciele mianowani jak i dyplomowani czynnie uczestniczyli w zaplanowanych zadaniach na dany rok szkolny. Potwierdziła to dyrektor Szkoły, która wyjaśniła m.in., że nauczyciele po uzyskaniu awansu zawodowego nie zmniejszają swojej aktywności zawodowej, a wręcz przeciwnie nadal się kształcą.

(dowód: akta kontroli str. 185-203, 414)

Ocena cząstkowa

Analiza zakresu realizacji wybranych zadań w trakcie odbywania staży na stopnie nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego oraz w latach następujących po uzyskaniu tych stopni wskazuje na pozytywne oddziaływanie awansu zawodowego nauczycieli na działalność dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczą szkoły. Po uzyskaniu awansu na wyższe stopnie zawodowe nauczyciele nadal kontynuowali przyjęte i wdrożone w okresie stażu zadania służące poprawie jakości pracy Szkoły. Potrzymywali oni swój wcześniejszy udział w zakresie prowadzenia nieobowiązkowych dla uczniów zajęć dodatkowych i zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także przygotowywania uczniów uzdolnionych do udziału w konkursach przedmiotowych lub zawodach sportowych.

3. Zapewnienie nauczycielom warunków do rozwoju i awansu zawodowego

Opis stanu faktycznego

1.1. Głównym kryterium przy określaniu potrzeb Szkoły w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli były wnioski nauczycieli i kierownictwa Szkoły w tym zakresie. Nauczyciele formułowali wnioski w sprawozdaniach z pracy rocznej, a kierownictwo we wnioskach z nadzoru pedagogicznego. Dodatkowo przeprowadzono wśród nauczycieli ankietę dotyczącą ich potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 256- 262, 267-273, 318-327)

1.2. W roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 w Szkole zatrudnionych było odpowiednio: 112 i 108 nauczycieli¹⁵, z których każdy korzystał z różnych form doskonalenia i doskonalenia zawodowego. Nauczyciele Szkoły uczestniczyli w roku szkolnym 2015/2016 w 334 szkoleniach, a w roku szkolnym 2016/2017 w 341 szkoleniach.

(dowód: akta kontroli str. 63-114, 279-293)

¹⁴ Z wyjątkiem przypadku K.E – 4 lekcje w trakcie stażu, a po stażu 1 lekcja,

¹⁵ Wg arkuszy organizacyjnych Szkoły na lata 2015/2016 i 2016/2017

1.3. W stażach na stopnie awansu zawodowego w latach 2015-2017 uczestniczyło 28 nauczycieli, w tym: 17 kontraktowych i 11 mianowanych.

We wszystkich planach rozwoju zawodowego tych stażystów przewidziano doskonalenie zawodowe w różnych formach, ale bez szczegółowego określenia tematów szkoleń.

Każdy stażysta ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego oraz dyplomowanego uczestniczył w ciągu dwóch lat szkolnych w od czterech do czternastu różnych formach doskonalenia zawodowego, a sześciu z nich w trakcie odbywania stażu rozpoczęło lub ukończyło studia podyplomowe (czterech nauczycieli II stopnia), które w pięciu przypadkach były finansowane przez Szkołę. Spośród 28 nauczycieli, 20 odbyło m.in. szkolenia: „Formy pomocy dziecku krzywdzonemu” oraz „Sytuacje kryzysowe – aspekty prawne i psychologiczne”, a 10 brało udział w szkoleniu „Warsztaty plastyczne – edukacja plastyczna”.

(dowód: akta kontroli str.63-113, 171, 279-295, 347-354)

1.4. Zarówno szkolenia jak doskonalenie nauczycieli odbywających staże nie były bezpośrednio ujęte w ich planach rozwoju zawodowego¹⁶, ale z analizy tematów i tytułów odbytych form doskonalenia wynika, że ich zakres obejmował tematy wynikające zarówno z planów doskonalenia zawodowego jak i potrzeb Szkoły.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, m.in., że tematyka i zakres szkoleń wynikały z WDN i bieżących potrzeb szkoły. W sytuacji ustawicznej zmiany prawa oświatowego, podstaw programowych oraz wymagań stawianych nauczycielom trudno jest zaplanować w perspektywie trzyletniej konkretne szkolenia. Wybór takich szkoleń limituje również budżet szkoły, możliwości nauczyciela oraz ich dostępność. Formy doskonalenia zawodowego chociaż nie były określone wprost w planach rozwoju zawodowego to zawierały treści i tematykę wynikającą z tych planów.

(dowód: akta kontroli str.63-113, 171, 279-295, 347-354)

1.5. Dyrektor Szkoły terminowo złożyła do Urzędu Miejskiego w Ożarowie Mazowieckim projekt wydatków budżetowych Szkoły, obejmujący także dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na rok 2015 i 2016 oraz wnioski o dofinansowanie planowanych form doskonalenia nauczycieli Szkoły na rok 2017.

Wydatki zrealizowane ze środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w 2015 r. w kwocie 38,6 tys. zł stanowiły 76% kwoty zaplanowanej, natomiast w 2016 r. 88,5% kwoty zaplanowanej (plan 59,3 tys. zł, wydatki 52,5 tys. zł). Do 30 września 2017r. z 60,0 tys. zł wykorzystano 20,8 tys. zł (35,0% planu).

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, m.in., że wykorzystanie 76% środków w 2015 r. wynikało z wynegocjonowania niższych cen szkoleń niż zakładano oraz rezygnacji części nauczycieli ze szkoleń z przyczyn osobistych.

(dowód: akta kontroli str. 171-173, 355-373)

2. W roku szkolnym 2017/2018 w Szkole było zatrudnionych 38 nauczycieli dyplomowanych i 13 mianowanych¹⁷, z których dwóch ukończyło szkolenie kandydatów na egzaminatorów okręgowych komisji egzaminacyjnych i uzyskało wpis do ewidencji egzaminatorów. Trzej nauczyciele podjęli studia podyplomowe (dwóch ukończyło), a jeden studia drugiego stopnia. Żadnego z nauczycieli nie wpisano na listę ekspertów do spraw awansu zawodowego ani też nie powierzono

¹⁶ Z wyjątkiem dwóch przypadków, tj. B.E. – studia kwalifikacyjne w dziedzinie psychologii i Z.J. – szkolenie dot. nauczania dzieci z orzeczeniami

¹⁷ Zatrudnieni w roku szkolnym 2015/2016 i kontynuują zatrudnienie w 2017/2018 (do czasu kontroli NIK)

funkcji doradcy metodycznego. Także żaden z nauczycieli nie uzyskał stopnia naukowego doktora.

(dowód: akta kontroli str.279-293, 309-315, 336-346, 374-379)

3.1. Analiza 15 spośród 50 dokumentacji nauczycieli dyplomowanych¹⁸, którzy odbyli staż na kolejny stopień zawodowy w Szkole i nadal w niej pracowali w latach szkolnych 2015/2016 – 2016/2017 wykazała, że w ostatnim roku stażu nauczyciele uczestniczyli w 33 szkoleniach, co stanowiło 28 % (z 117) szkoleń odbytych po odbyciu stażu na stopień zawodowy. Dyrektor Szkoły wyjaśniła¹⁹, że spadek szkoleń w ostatnim roku stażu wynika z krótszego okresu badania – awans kończy się z dniem 31 maja. Ponadto nauczyciele przygotowując się do zakończenia awansu planują szkolenia, kursy w dwóch pierwszych latach, po to aby w ostatnim roku dokonywać stosownych analiz, sprawozdań i przygotowywać się do rozmów egzaminacyjnych i klasyfikacyjnych. Nauczyciele w okresie stażu mają dowolność w rozłożeniu swoich szkoleń na trzy lata.

(dowód: akta kontroli str. 296-315,400)

3.2. Dyrektor Szkoły nie motywowała nauczycieli dyplomowanych do dalszego rozwoju zawodowego. Dyrektor Szkoły wyjaśniła²⁰m.in. że duża chęć do doskonalenia nie wymagała wprowadzania dodatkowych mechanizmów motywujących do doksztalcania. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w sprawie wynagradzania nauczycieli, dyrektor Szkoły przyznaje dodatki motywacyjne uwzględniając wysoką aktywność w doskonaleniu zawodowym. Jedynie nauczyciele, którzy skończyli studia podyplomowe i kursy kwalifikacyjne otrzymywali nowe przydziały godzin z puli płatnych godzin ponadwymiarowych.

Powyższe wyjaśnienia potwierdza przeprowadzona przez kontrolera analiza²¹ z której wynika, że średnia liczba szkoleń objętych analizą nauczycieli w roku w okresie stażu wyniosła 65, a po stażu 55, co stanowiło 85% ilości szkoleń za okres stażu.

(dowód: akta kontroli str. 261-262, 274-277, 296-315)

3.3. W latach szkolnych 2015/2016 – 2016/217 w Szkole pracowało 27 nauczycieli z co najmniej 20-letnim stażem pedagogicznym, w tym 14 nauczycieli, którzy po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego przepracowali 10 lat. W okresie objętym kontrolą dyrektor Szkoły nie wnioskowała do organu sprawującego nadzór o wyróżnienia nauczycieli dyplomowanych na profesora oświaty. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nauczyciele nie mają jeszcze spektakularnych sukcesów dydaktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 171-173)

Ocena częściowa

W Szkole zapewniono warunki rozwoju i awansu zawodowego nauczycieli. W latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 z różnych form doksztalcania i doskonalenia zawodowego skorzystało 114 nauczycieli Szkoły, w tym 95% z form dofinansowanych ze środków organu prowadzącego. Dofinansowanie doskonalenia zawodowego ze środków organu prowadzącego było uwarunkowane potrzebami Szkoły. Co prawda dyrektor Szkoły nie wprowadziła odrębnego wewnątrzszkolnego systemu motywacyjnego do dalszego rozwoju zawodowego, jednakże rolę tę wypełniały rozwiązania przyjęte na poziomie organu prowadzącego.

¹⁸ Wybór co trzeciej osoby z listy, a gdy nie spełniała wymaganego kryterium dobierano następną z listy

¹⁹ Wyjaśnienia z dnia 22.11.2017 r.

²⁰ Z dnia 08 listopada 2017 r.

²¹ Wybór co trzeciej osoby z listy, a gdy nie spełniała wymaganego kryterium dobierano następną z listy

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia grudnia 2017 r.

Kontroler

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Dyrektor

²² Dz. U. z 2017 r., poz. 524